



Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center



M 2 0 2 5 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡≡ Izpitna pola 1 ≡≡≡

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Četrtek, 27. avgust 2020 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.
Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

*Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 3 prazne.
Barvna priloga ima 4 strani (17–20), od tega 1 prazno.*

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.



Prazna stran

OBRNITE LIST.

**Obča**

1. Razložite dva različna vpliva reliefa na razlike v podnebjju.

1 _____

2 _____

(2 točki)

2. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, ali NE, če je napačna. Svojo odločitev utemeljite.

Na Indokitajskem polotoku je julija in avgusta običajno veliko suhih, sončnih dni.

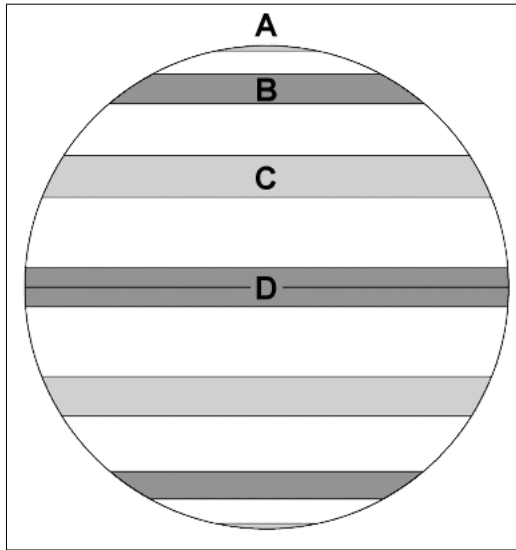
DA NE

Utemeljitev: _____

(2 točki)



3. Glede na sliko 1, na kateri so s črkami A, B, C in D označena območja stalnega visokega in nizkega zračnega tlaka na severni polobli, napišite DA na črti pred pravilnima trditvama.



Slika 1

(Prirejeno po: Beck, R. L., 2005: World pressure belts. Module 8: Air Pressure. Physical systems of the Environment. URL: <http://www.iupui.edu/~g107/mod08/lecture10.htm>. Pridobljeno: 14. 3. 2018.)

- _____ V pasu, označenem s črko D, zaradi visokih temperatur prevladuje spuščanje zraka.
- _____ V pasu, označenem s črko A, je območje polarne fronte.
- _____ V območju med pasovoma, označenima s črkama B in C, je prevladujoča smer vetrov od jugozahoda proti severovzhodu.
- _____ V pasu, označenem s črko B, je zaradi stekanja hladnega in toplega zraka nizka količina padavin.
- _____ Prevladujoči vetrovi, ki pihajo med pasovoma, označenima s črkama C in D, vplivajo na višjo količino padavin na vzhodu celin.

(2 točki)



Svet 1

6. Imenujte tip naravnega rastlinstva, ki ga prikazuje slika 11 v barvni prilogi.

(1 točka)

7. Na sliki 12 v barvni prilogi je prikazana razširjenost prsti po svetu. Imenujte tipa prsti na območjih, označenih s črkama A in B.

A: _____

B: _____

(2 točki)

8. V preglednici s črko X označite pravilni trditvi.

<input type="checkbox"/>	Vodovje je najpomembnejši pedogenetski dejavnik.
<input type="checkbox"/>	Tropske rdeče prsti so slabo rodovitne.
<input type="checkbox"/>	Oljka je značilna sredozemska rastlina.
<input type="checkbox"/>	Človekov vpliv na krčenje tropskega deževnega gozda je zanemarljiv.

(2 točki)

9. Opišite dve značilnosti tundrskega rastlinstva in imenujte podnebni element, ki odločilno vpliva na to rastlinstvo.

Značilnost:

1 _____

2 _____

Podnebni element: _____

(3 točke)

10. Z vzrokom in posledico pojasnite vpliv človeka na širjenje puščav v Sahelu.

(2 točki)

**Svet 2**

11. Glede na sliko 13 v barvni prilogi, ki prikazuje BDP v ameriških dolarjih na prebivalca po državah sveta za leto 2011, imenujte eno izmed držav Latinske Amerike, ki ima najvišji BDP na prebivalca. Obkrožite enega izmed navedenih kriterijev, ki ni zajet pri izračunu indeksa človekovega razvoja.

Država: _____

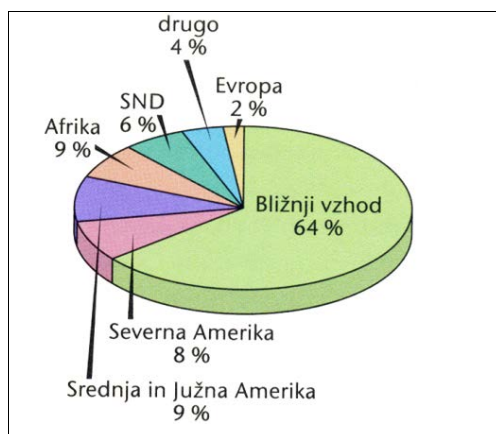
KRITERIJI: delež pisemenih stopnja izobrazbe

število avtomobilov na 1000 prebivalcev

pričakovana življenjska doba

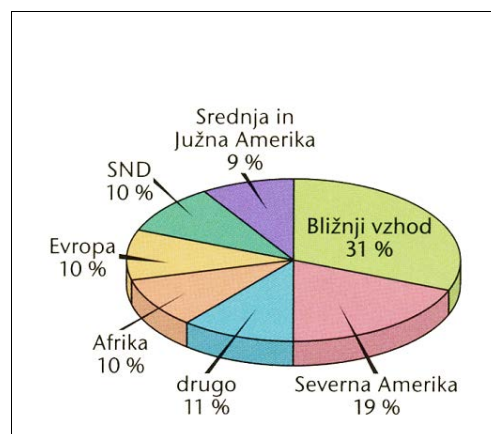
(2 točki)

12. Sliki 4 in 5 prikazujeta proizvodnjo in zaloge nafte v svetu. Napišite številko tiste slike, ki prikazuje zaloge nafte v svetu, in obkrožite državo z največjo proizvodnjo nafte v Aziji.



Slika 4

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2009: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 169. Modrijan. Ljubljana)



Slika 5

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2009: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 169. Modrijan. Ljubljana)

Številka slike: _____

DRŽAVE: Afganistan Izrael Saudova Arabija Turčija Egipt

(2 točki)

13. Slika 14 v barvni prilogi prikazuje eno od novih industrijskih območij v ZDA. Opišite družbeni dejavnik, ki je vplival na nastanek teh območij, in imenujte eno industrijsko panogo, ki je značilna za ta območja.

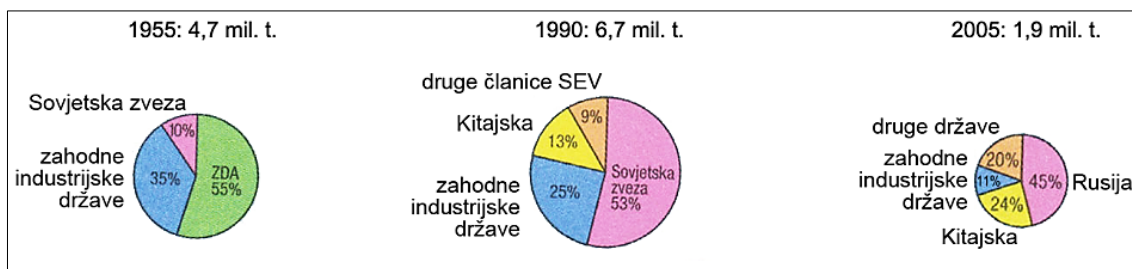
Opis: _____

Industrijska panoga: _____

(2 točki)



14. Slika 6 prikazuje spreminjanje deleža v izvozu najpomembnejšega kubanskega prehrabnega proizvoda v letih 1955, 1990 in 2005. Imenujte ta proizvod in razložite vzrok za upad izvoza tega proizvoda po letu 1990.



Slika 6

(Prirejeno po: Petek, M., in drugi, 2012: Geografija na maturi, zbirka nalog za pripravo na maturo, str. 61. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Prehrabni proizvod: _____

Razlaga: _____

(2 točki)

15. Avstralija in nekatere države v Afriki so pomembne svetovne izvoznice rud. Pojasnite različna vpliva družbenih razmer na značilnosti rudarstva v Avstraliji in Afriki.

Pojasnitev (Avstralija): _____

Pojasnitev (Afrika): _____

(2 točki)

**Evropa 1**

16. Na sliki 15 v barvni prilogi so s številkami od 1 do 5 označena gorovja Evrope. Izpišite številko tistega gorovja, ki je najstarejšega nastanka, in imenujte gorovje, označeno s številko 1.

Številka gorovja: _____

Ime gorovja: _____

(2 točki)

17. Napišite DA na črti pred dvema pravilnima trditvama.

_____ Pribaltske države ležijo na Baltskem ščitu.

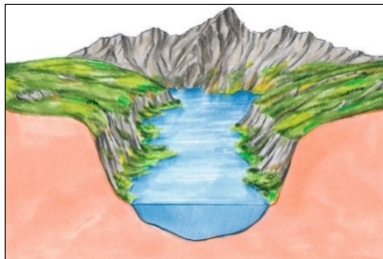
_____ Ruska plošča je bila ledeniško preoblikovana v terciarju.

_____ Ural je območje, bogato z rudami.

_____ Nemško-poljsko nižavje prekrivajo morski in rečni sedimenti ter ledeniški nanosi.

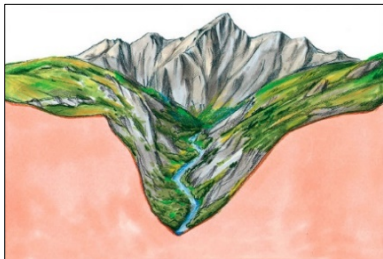
(2 točki)

18. Nad slike 7, 8 in 9 s številkami od 1 do 3 zapišite pravilno časovno zaporedje nastajanja prikazane ledeniške reliefne oblike in jo imenujte.



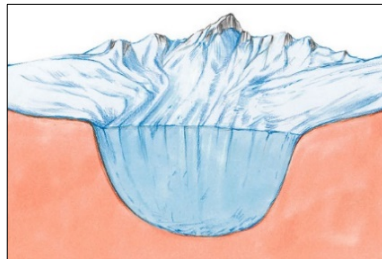
Slika 7

(Vir: Senegačnik, J., Drobnjak, B., 2003: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 64. Modrijan. Ljubljana)



Slika 8

(Vir: Senegačnik, J., Drobnjak, B., 2003: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 64. Modrijan. Ljubljana)



Slika 9

(Vir: Senegačnik, J., Drobnjak, B., 2003: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 64. Modrijan. Ljubljana)

Reliefna oblika: _____

(2 točki)



19. Na sliki 15 v barvni prilogi so s črkami A, B, C in D označena območja Evrope. K opisu v preglednici pripišite črko tistega območja, za katero opis velja.

	Nastalo je v obdobju alpidске orogeneze. Bližnja obala poteka vzporedno s slemenitvijo goratega zaledja.
	Nastalo je v terciarju s tektonskim ugrezanjem. Po območju teče reka Tisa.

(2 točki)

20. Pojasnite vpliv geološkega nastanka na zgodnjo industrializacijo območja, ki je na sliki 15 v barvni prilogi označeno s črko E.

(2 točki)



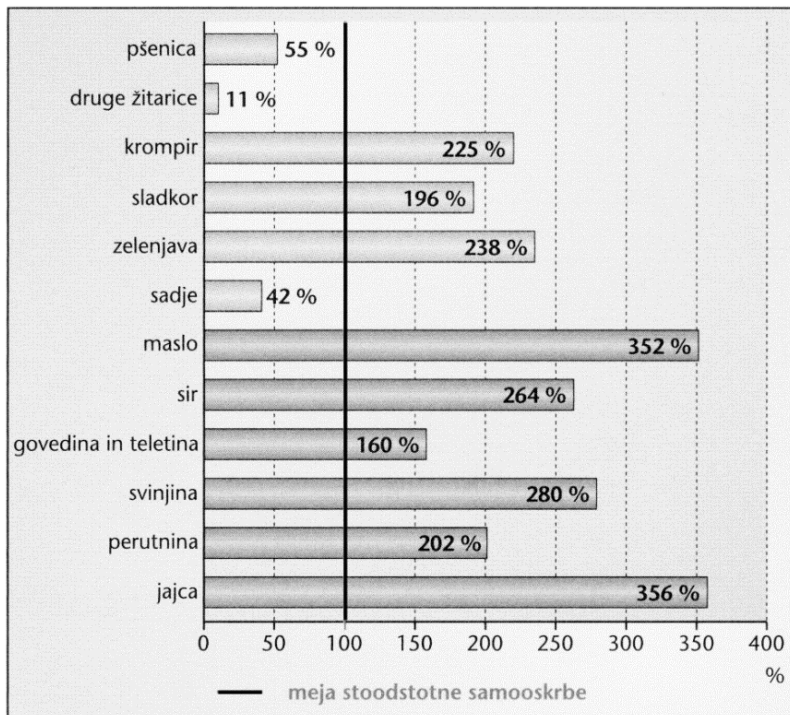
Evropa 2

21. Med naštetimi državami obkrožite dve z najslabšimi naravnimi pogoji za kmetijstvo.

- Poljska Velika Britanija Finska Češka Črna gora

(2 točki)

22. Glede na sliko 10 napišite eno izmed kmetijskih panog, s katerimi Nizozemska ne dosega stoodstotne samooskrbe, in opišite naravni vzrok za to.



Slika 10: Stopnja samooskrbe na Nizozemskem

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2015: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij. Delovni zvezek, str. 37. Modrijan. Ljubljana)

Kmetijska panoga: _____

Opis: _____

_____ (2 točki)



23. Napišite DA pred pravilnima trditvama o kmetijstvu Vzhodne Evrope.

- _____ Po propadu socializma je v državah Vzhodne Evrope začel naraščati pomen zasebnega kmetijstva.
- _____ Z nacionalizacijo kmetijskih površin so nastale majhne posesti.
- _____ Zaradi reorganizacije in privatizacije kmetijstva se je po letu 1990 kmetijska proizvodnja zmanjšala.
- _____ Intenzivnost kmetijstva v vzhodnoevropskih državah je v primerjavi z zahodnoevropskimi večja.

(2 točki)

24. Pojasnite pozitiven vpliv prevladujočega podnebja v Južni Evropi na kmetijstvo.

(2 točki)

25. Pojasnite vpliv litoralizacije na kmetijstvo v notranjosti Grčije.

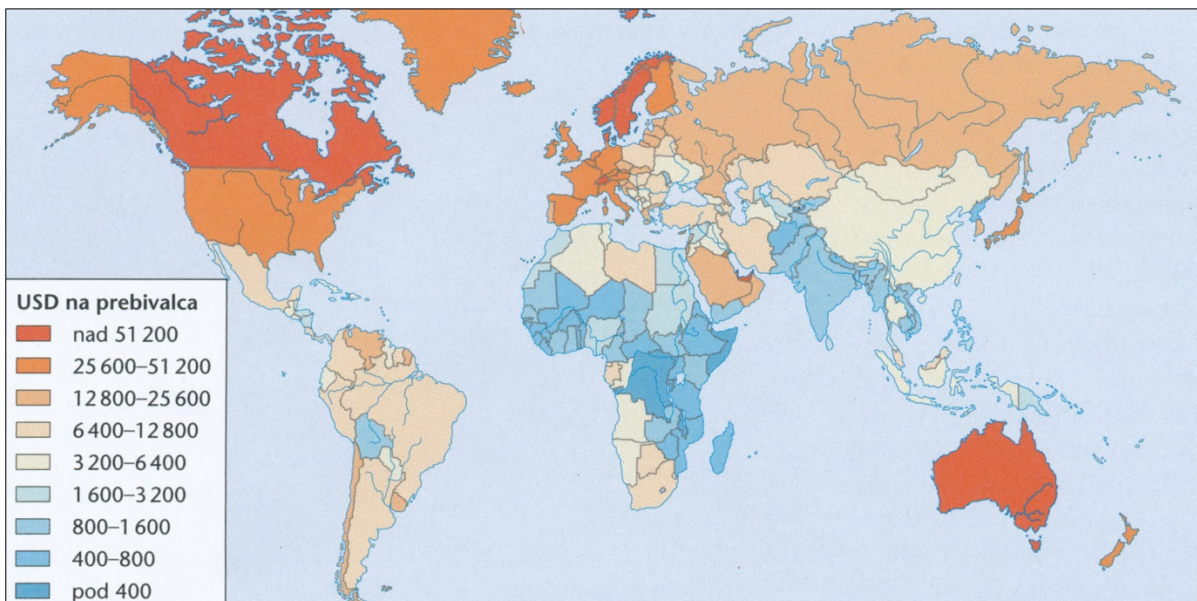
(2 točki)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.



M 2 0 2 5 0 1 1 1 1 5

Prazna stran



Slika 13

(Vir: Senegačnik, J., 2013: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 8. Modrijan. Ljubljana)

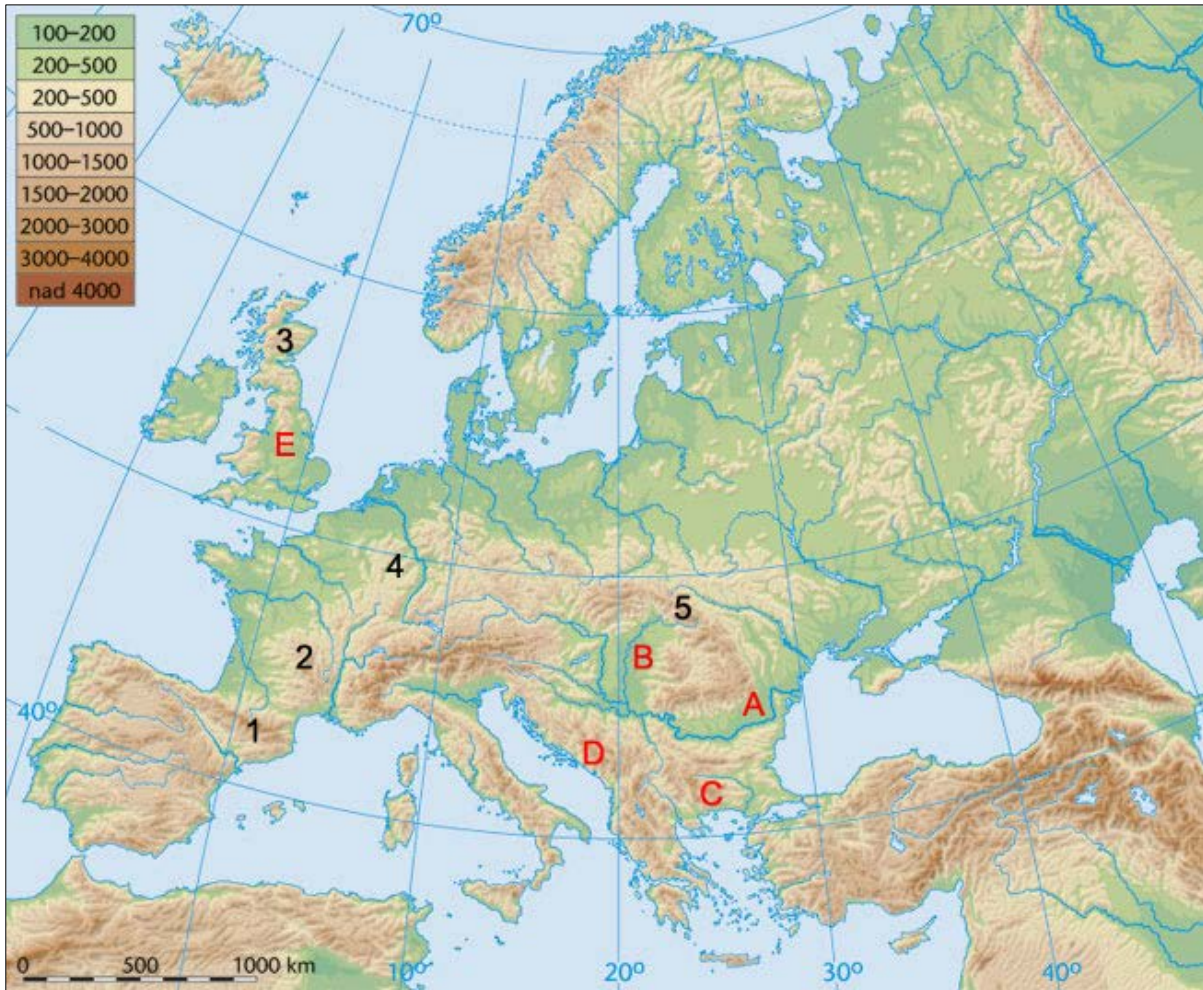


Slika 14

(Vir: Sajovic, I., in drugi, 2014: Kemija 8. I-učbenik za geografijo v 8. razredu osnovne šole. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana. URL: eucbeniki.sio.si/kemija8/954/index2.html. Pridobljeno: 16. 3. 2018.)



M 2 0 2 5 0 1 1 1 1 9



Slika 15

(Prirejeno po: Reliefna karta Evrope. Slikovno gradivo iz učbenika za geografijo v osnovni šoli (6. razred).

URL: <http://modrijan.si/slv/layout/set/print/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Osnovna-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-za-geografijo-v-osnovni-soli-6.-razred2>. Pridobljeno: 20. 2. 2018.)

